

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - РУСЕ

ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО“

АНАЛИЗ

НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 Г.

ОБЛАСТ РУСЕ

Русе, май 2026 г.

Настоящият анализ има за цел да представи състоянието на основните показатели за физическото развитие и здравословно състояние на децата от 1 до 18 години, регистрираните заболявания при проведените през 2025 година профилактични прегледи, както и диспансерно наблюдаваните случаи през учебната 2025/2026 година.

Медицинските специалисти от детските и учебните заведения обобщават данните, получени от общопрактикуващите лекари за проведените профилактични прегледи на деца и ученици и предават информацията в Регионалните здравни инспекции в срок до 30 март на календарната година. Анализът е базиран на информацията, получена и обобщена от 141 предадени в РЗИ схеми за анализ.

* * * * *

Анализът за 2025 г. е изготвен на базата на подадена информация за обслужен контингент от 5599 деца (в 254 детски групи) и 17971 ученици (в 936 учебни паралелки). С профилактични прегледи са обхванати 100% от всички деца (до 7 год.) от заведенията, предали схеми за анализ (96,27% за 2024 г., 99,63% за 2023 г., 97,95% за 2022 г., 98,22% за 2021 г.) и 96,12% от учениците (97,18% за 2024 г., 97,85% за 2023 г., 98,4% за 2022 г., 95,66% за 2021 г.) от област Русе (обхванатите деца и ученици и регистрираните заболявания са показани на табл. 1/ стр. 10 за децата и табл. 2/ стр. 11 за учениците).

Антропометричните данни - ръст и телесна маса са представени на табл. 3/ стр. 12 и табл. 4/ стр. 13 (за деца и ученици съответно).

I. Физическо здравословно състояние на деца и ученици

За да се извърши анализ на физическото здравословно състояние е необходимо първо да се разгледат индивидуалните антропометрични оценки на ръста и на телесната маса (теглото), както и на физическата дееспособност на децата и учениците.

При извършване индивидуална оценка на ръста и теглото, по антропометрични показатели децата се разпределят в три групи:

- I група - норма – деца, с нормален за възрастта си ръст и тегло $/x \pm 1s/$, където „x” е средната стойност за съответната възраст и пол от таблица „Ръст и телесна маса”, а „s” е стандартно отклонение, посочено в същата таблица.
- II група - разширена норма – деца, при които антропометричните показатели са между $/x \pm 1s/$ и $/x \pm 2s/$.
- III група - извън норма – деца, при които антропометричните показатели са под $/x - 2s/$ и над $/x + 2s/$.

Физическата дееспособност на децата се измерва по показателите: мускулна сила на лява и дясна ръка, гладко бягане, скок на дължина, хвърляне на малка топка, максимален брой клякания.

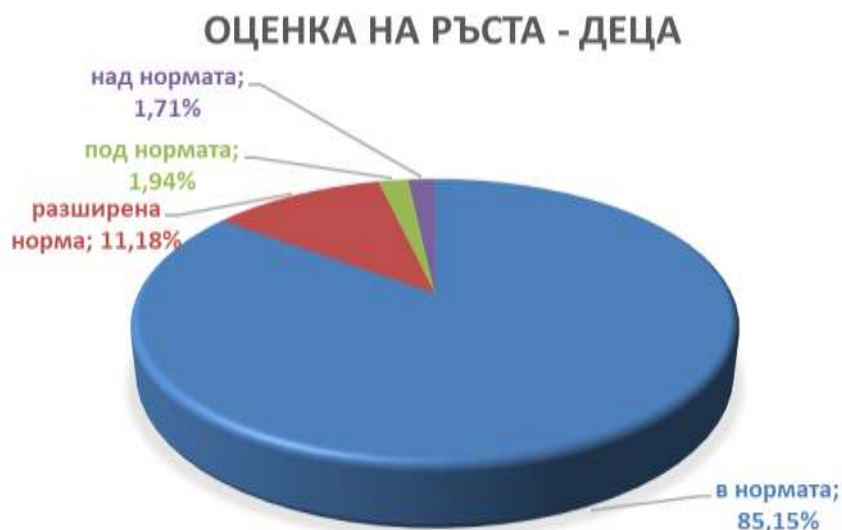
Физическата дееспособност при учениците се определя от оценката по физическо възпитание и спорт.

I.1. Антропометрични измервания на деца от 1 до 7 години

1. Измерване на ръст

общини и селища	ръст			
	норма	разш. норма	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	4768	626	109	96
общ брой 5599	85,15%	11,18%	1,94%	1,71%

От профилактично обхванатите 5599 деца, в група „норма“ са 4768 – 85,15% (83,48% за 2024 г., 85,8% за 2023 г.). В група „разширена норма“ са 626 деца – 11,18% (12,08% за 2024 г., 10,82% за 2023 г.). Извън нормата попадат 3,66% (4,43% за 2024 г., 3,23% за 2023 г.). 109 деца изостават от нормалния за възрастта си ръст 1,94%, а 96 деца го изпреварват (1,71%).

2. Измерване на тегло

телесна маса				
общини и селища	норма	разш. норма	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	4672	672	113	142
общ брой 5599	83,44%	12%	2,01%	2,53%

Теглото е другият основен показател за физическо развитие и здравословно състояние на децата. Докато обаче ръстът е анатомична даденост, теглото е променлива величина и се разглежда съпоставено с ръста. Ето защо на теглото се отделя внимание и е желателно да бъде под контрол.

От обхванатите с профилактични измервания деца в група „норма“ са 4672 – 83,44% (82,75% за 2024 г., 84,75% за 2023 г., 85,24% за 2022 г., 85,16% за 2021 г.). В група „разширена норма“ са 672 – 12 % (12,85% за 2024 г., 11,41% за 2023 г.) от прегледаните деца, а „извън норма“ – 255 деца или 4,55% (4,4% за 2024 г., 3,74% за 2023 г.), като с поднормено тегло са 113 – 2,01% (1,91% за 2024 г., 1,56% за 2023 г.) и с наднормено тегло са 142 деца – 2,53% (2,49% за 2024 г., 2,18% за 2023 г.).

Описаното дялово разпределение е онагледено в следната диаграма:

1.2. Антропометрични измервания на ученици от 7 до 18 години

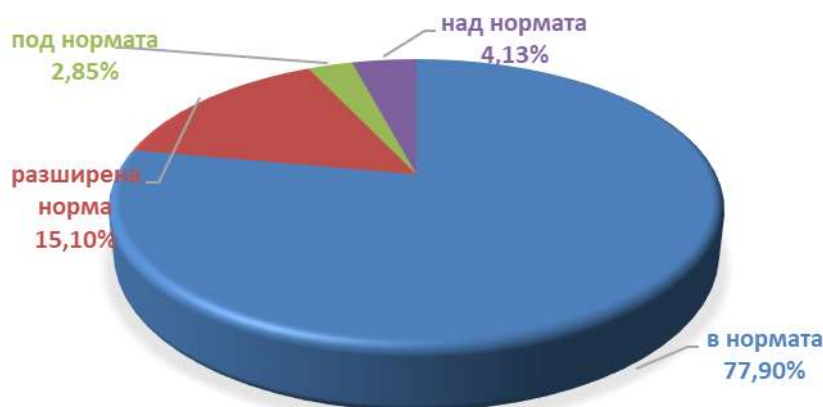
1. Измерване на ръст

общини и селища	ръст			
	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой ученици	брой ученици	под	над
област Русе	13880	2691	508	737
общ брой 17816	77,9%	15,1%	2,85%	4,13%

При индивидуалната оценка на ръста, учениците се разпределят по групи както следва: от измерените ученици 77,9% - т.е. 13880 ученици са в група норма за възрастта си (77,84% за 2024 г., 75,62% за 2023 г.); 15,1% - 2691 ученици са в разширена норма (14,87% за 2024 г., 15,62% за 2023 г.).

Извън нормата за ръст са 1245 ученици, т.е. 6,98% (7,29% за 2024 г., 24% за 2023 г.), като 2,85% - 508 ученици са под нормалния ръст (2,72% за 2024 г., 3,68% за 2023 г.), а 4,13% - 737 ученици са с наднормен ръст (4,57% за 2024 г., 56% за 2023 г.). Повече данни (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са показани в табл.4 - част 2.

ОЦЕНКА НА РЪСТА - УЧЕНИЦИ

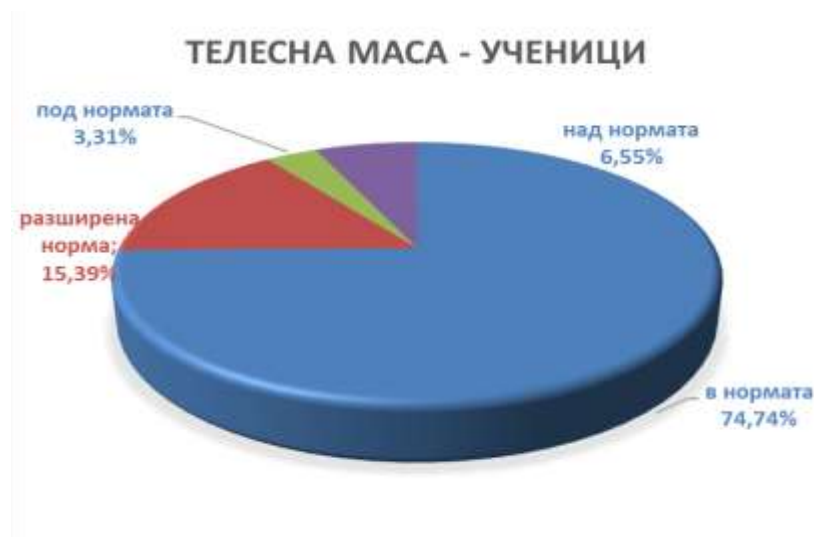

2. Измерване на тегло

общини и селища	Телесна маса			
	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой ученици	брой ученици	под	над
област Русе	13316	2742	591	1167
общ брой 17816	74,74%	15,39%	3,31%	6,55%

От направените измервания на теглото на обхванатите ученици са видни следните данни: в група норма са 13316 ученици, т.е. 74,74% от антропометрично измерените (75,54% за 2024 г., 76,51% за 2023 г.), в група разширена норма попадат 2742 ученици – 15,39% от измерените (15,06% за 2024 г. 13,75% за 2023 г.), а извън нормата са 1758 ученици – 9,86% (9,4% за 2024 г., 9,73% за 2023 г.).

Под нормата за телесно тегло са 591 ученици или 3,31% (3% за 2024 г., 3,63% за 2023 г.), а с наднормено тегло са 1167 ученици или 6,55% от обхванатите (6,4% за 2024 г., 6% за 2023 г.).

Повече информация (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са дадени в табл.4 - част 3.

1.3. Физическа дееспособност при децата и учениците

1. При децата

От направените изследвания на децата до 7 г. възраст (които са обхванати в анализа за настоящата година, посредством представените схеми за анализ), 5420 са покрили нормите, което е 96,8% от всички деца (97,05% за 2024 г., 96,69% за 2023 г.) – вижте табл. 5 – част 1.

2. При учениците

Данните сочат, че 17427 от тях, т.е. 96,97% са покрили нормите за дееспособност (97,18% за 2024 г., 96,72% за 2023 г.), получавайки оценка над среден (3) в часа по физкултура. Трайно освободени от часовете са били 420 ученици, което е 2,33% (2,12% за 2024 г., 2,41% за 2023 г.).

В групи за лечебна физкултура са включени 82 ученици – 0,45% (0,46% за 2024 г., 0,36% за 2023 г.). Забелязва се запазване на броя на учениците, включени в групите по лечебна физкултура.

II. Диспансерно наблюдение на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

В Приложение № 4 на Наредба № 39/16.11.2004 г. на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията е посочен списък на заболяванията, при които децата подлежат на диспансеризация.

Обобщените данни от схемите за анализ за 2025 г. показват, че от обхванатите деца и ученици със заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение са:

1. Децата

От всички 5599 обхванати в анализа деца от област Русе 54 (т.е. 0,96%) са диспансеризирани за различни заболявания (0,92% за 2024 г., 1,03% за 2023 г.). Разпределението на диспансерните по класове заболявания и диагнози се намира в табл. 6, откъдето е видно, че:

Водещ дял имат разстройствата в развитието – 16 деца и се представят с 29,62% дял от диспансерните деца и 0,28% от всички деца в областта. За сравнение, в предходната година са били 45,2% от диспансерните и 0,42% дял от всички деца в област Русе.

Вторият висок дял са заболяванията на нервната система – (проследявани при 12 деца), като процентен дял 22,22% от диспансерните деца и 0,21% от всички (11,32% от диспансерните от диспансерните за предходната година и 0,1% от всички деца в областта).

На трето място са заболяванията на дихателната система (проследявани при 11 деца), като процентен дял 20,32% от диспансерните деца и 0,19% от всички (9,4% от диспансерните от диспансерните за предходната година и 0,1% от всички деца в областта).

2. Ученици

Диспансерните 319 ученици – 1,79% от всички (за 2024 г. - 1,88%, 2023 г. – 1,38%) са показани на табл.7. По класове болести, пресметнато в проценти, данните са следните:

Първо място заемат разстройствата в развитието и поведението. Диспансерни са 79 ученици, което представлява 24,76% от диспансеризираните ученици и 0,43% от всички (за 2024 г. - 35,84% от диспансерните и 0,67 от всички, 2023 г. - 21,37% от диспансерните и 0,67% от всички ученици).

Със същия брой диспансеризирани ученици са и болестите на нервната система – 79 ученици. Те представляват 24,76% от диспансерно наблюдаваните и 0,43% от всички (за 2024 г. - 25,14% от диспансерните и 0,47% от всички, 2023 г. - 18,95 диспансерните и 0,26% от всички ученици).

Трето място се заема от болестите на дихателната система – 52 ученици. Те представляват 16,3% от диспансеризираните и 0,28% от всички ученици (2024 г. - 12,72% от диспансеризираните и 0,24% от всички, 2023 г. - 17,74% дял от диспансерните и 0,25% от всички).

На четвърто място са заболяванията на ендокринната система – 40 ученици, 11,56% от диспансеризираните и 0,21% от всички ученици (2023 г. - 15,73% дял от диспансерните и 0,22% от всички, 2022 г. - 14,15% дял от диспансерните и 0,24% от всички ученици).

Останалите диспансерни ученици по - подробно могат да бъдат разгледани в приложението.

III. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

1. Регистрирани заболявания и аномалии при деца от 1 до 7 години (Табл.1)

С профилактичен преглед през 2025 г. са обхванати 5599 деца от анализирани 5599 в област Русе (100%), на които са открити общо 171 заболявания, т.е. делът на болните деца е бил 3,05% (3,72% за 2024 г., 3,04% за 2023 г.).

През 2025 година първо място са болестите на зрението - регистрирани 37 деца. Като дял от общия брой прегледани деца – 0,66%.

На второ място се нареждат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата, регистрирани са 32 деца. Като дял от общия брой регистрирани прегледани – 0,57%.

На трето място се нареждат заболяванията свързани със специфични забавяния в развитието, регистрирани са 31 деца. Като дял от общия брой прегледани – 0,55%.

В графа „други“ са поставени 22 заболявания при децата.

2. Регистрирани заболявания и аномалии при ученици от 7 до 18 години (Табл.2)

С профилактичен преглед през 2025 г. са обхванати 17284 ученици от анализирани 17971 в област Русе (96,17%). От всички прегледани са открити общо 1023 заболявания, като дял те представляват 5,91% от прегледаните ученици (за 2024 г.- 6,3%, 2023 г. – 6,05%, 2022 г. делът им е 6,1%).

Данните показват, че най- много регистрирани заболявания бележат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата при 320 ученици или относителен дял от всички заболявания 31,2% и 1,85% от всички прегледани (за 2024 г. - 27,57% от всички регистрирани заболявания и 1,79% от всички прегледани, 2023 г. - 23,73% и 1,44% от всички прегледани ученици).

На второ място са заболяванията на костно - мускулната система при 187 ученици (от които само гръбначните изкривявания са открити на 156 ученици) или относителен дял от всички заболявания 18,27% и 1,08% от всички прегледани (2024 г. - 19,31% и 1,25% от всички прегледани, 2023 г. - 19,11% и 1,16% от всички прегледани ученици).

На трето място се подреждат болестите на зрението - при 184 ученици или относителен дял от всички заболявания 17,98% и 1,06% от всички прегледани (2024 г. - 14,97% и 0,97% от всички прегледани, 2023 г. - 19,68% и 1,19% от всички прегледани ученици).

Табличните данни за регистрираните заболявания при профилактичните прегледи дават възможност да се анализира здравословното състояние на учениците по възрастов показател: за първи, седми и десети клас. Изборът точно на тези възрастови групи е свързан с факта, че това са преходни периоди в развитието на учениците.

Прегледаните **първокласници** през 2025 година са 1354 от общо 1397 или 96,9% (98,95% за 2024 г., 98,89% за 2023 г.). Открити са 116 заболявания.

Най - често срещани са заболяванията на опорно-двигателната система с 29 ученици или 2,14% заболяемост сред децата в първи клас.

На второ място са заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата с 28 ученици или 2,06% от всички първокласници.

На трето място са заболяванията засягащи зрението с регистрирани 22 ученици в първи клас или 1,62% от всички прегледани в тази възраст.

Средно за всички първокласници заболяемостта е 8,56% (8,81% за 2024 г., 7,76% за 2023 г.).

При **седмокласниците** прегледаните са 1317 от 1377 ученици - 95,64% (95,87% за 2024 г., 98,15 за 2023 г.). Открити са 76 заболявания - 5,77% от обхванатите.

Тук първенството се заема от болестите на ендокринната система и обмяната на веществата - 46 регистрирани ученици (20 за 2024 г., 40 за 2023 г., 25 за 2022 г.). Това дава заболяемост 3,49% сред всички прегледани седмокласници. На второ място се нареждат болестите, засягащи зрението - 13 ученици или 0,98% от прегледаните.

От **десетокласниците** профилактично са прегледани 1562 от 1624 ученици - 96,18% (96,49% за 2024 г., 97,69% за 2023 г.). Регистрирани са 70 заболявания – на 4,48% от прегледаните ученици.

Водещи тук са болестите на ендокринната система и обмяната на веществата - регистрирани 31 ученици (1,98% от всички прегледани десетокласници). На второ място със 11 ученици се нареждат болестите на зрението или 0,7%. Болестите на опорно - двигателната система са със 8 регистрирани ученици или 0,51%.

РЕЗЮМЕ НА ДАННИТЕ С ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Обхващането с профилактични прегледи през 2025 година е **100%** при децата (99,27% за 2024 г., 99,63% за 2023 г.) и **96,17%** при учениците (98,18% за 2024 г., 97,85% за 2023 г.).

2. Антропологичните измервания показват, че в нормите за ръст и тегло (широките граници) са както следва:

✓ ръст – 4768 деца – 85,15% (83,48% за 2024 г., 85,8% за 2023 г.). и 77,9% - т.е. 13880 ученици – са в група норма за възрастта си (77,84% за 2024 г., 75,62% за 2023 г.);

✓ тегло – 4672 деца – 83,44% (82,75% за 2024 г., 84,7% за 2023 г.) и 13316 ученици, т.е. 74,74% от антропометрично измерените (75,54% за 2024 г., 76,51% за 2023 г., 76,27% за 2022 г.).

3. При тестовите за физическа дееспособност, съобразно възрастта, изискуемите норми са покрили 5420 деца, което е 97,18% от всички (97,05% за 2024 г., 96,69% за 2023 г.) и 17247 от учениците – 96,97% (97,18% за 2024 г., 96,72% за 2023 г.).

От час по физическо възпитание и спорт са освободени 420 ученици, което е 2,33% (2,12% за 2024 г., 2,41% за 2023 г.).

В групи за лечебна физкултура са включени **82** ученици (0,45%).

4. На диспансерен учет поради хронични и труднолечими заболявания се водят:

✓ при децата: **0,96%** (0,92% за 2024 г., 1,03% за 2023 г.), от които най- многобройни са разстройствата в развитието – 16 деца, като процентен дял 29,62% от диспансерните деца и 0,28% от всички деца в областта. На второ място са заболяванията на нервната система – 12 деца (22,22% от диспансерните или 0,21% от всички деца). На трето място са заболяванията на дихателната система – 11 деца. Като процентни дялове – 20,32% от диспансерните и 0,19% от всички деца.

✓ при учениците: диспансеризирани са **1,79%** от всички (1,88% за 2024 г., 1,38% за 2023 г.). Най - голям е броят на разстройствата в развитието и поведението. Диспансерни са били 79 ученици, което представлява 24,76% от диспансерните и 0,43% от всички ученици. За 2024 г. са били 35,84% дял от диспансерните ученици и 0,47% от всички ученици.

Със същия брой диспансеризирани ученици са и болестите на нервната система – 79 ученици. Те представляват 24,76% от диспансерно наблюдаваните и 0,43% от всички. За предходната година данните са съответно 25,14% от диспансерните и 0,47% от всички ученици.

На трето място са болестите на дихателната система – 52 ученици или 16,3% дял от диспансерните и 0,28% от всички ученици. През 2024 г. са били 12,72% от диспансерните и 0,24% от всички ученици.

5. Водещи заболявания при профилактичните прегледи (с най- голям процентен дял от всички регистрирани заболявания) са:

✓ при децата: водещи са болестите на зрението, регистрирани са 37 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 0,66% от всички прегледани.

На второ място се нареждат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата, регистрирани са 32 деца. Като дял от общия брой регистрирани прегледани – 0,57%.

На трето място се нареждат заболяванията свързани със специфични забавяния в развитието, регистрирани са 31 деца. Като дял от общия брой прегледани – 0,55%.

✓ при учениците: данните показват, че най-много регистрирани заболявания бележат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата при 320 ученици или относителен дял от всички заболявания 31,2% и 1,85% от всички прегледани.

На второ място се подреждат заболяванията на костно - мускулната система при 187 ученици или относителен дял от всички заболявания 18,27% и 1,08% от всички прегледани ученици.

На трето място се подреждат болестите на зрението - при 184 или относителен дял от всички заболявания 17,98% и 1,06% от всички прегледани ученици.

Наблюдава се известна динамиката на относителния дял на най - разпространените болести (от всички регистрирани такива) спрямо предходни години. Като водещи и при децата и при учениците се забелязва неизменното присъствие на заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата (главно затлъстявания), заболявания на зрението и заболявания на костно – мускулната система (главно гръбначни изкривявания). Тоест, наблюдаваме заболявания, които в по – голяма част от случаите са предотвратими, при условие, че децата и учениците имат здравословни навици на живот.

ПРЕПОРЪКИ

1. За да се подобри обхващането с профилактични прегледи на децата и особено на учениците, е необходимо медицинските специалисти към учебните заведения да информират всички родители и да настояват за тяхното провеждане при личните лекари, като обяснят необходимостта от тях.
2. За да се оптимизира борбата с водещите заболявания – затлъстяване, гръбначни изкривявания, смущения в зрението, бронхилна астма – медицинските специалисти при учебните и детски заведения да подобрят координацията си с ръководството на съответното заведение, както и с преподавателите по физическо възпитание и спорт (в училищата) и да предлагат мерки за повишаване на двигателната активност. Да се предложат инициативи за опазване чиста околна среда, особено атмосферния въздух. Относно чревните паразитози – медицинските специалисти и ръководителите на детските заведения да следят и изискват повишаване на личната хигиена – измиване на ръцете със сапун и вода преди всяко ядене, правилно изрязване на ноктите; преди храненето измиване на плодовете, предпазване на храните от мухи и други насекоми.
3. За правилното развитие на подрастващите, борбата с наднорменото тегло и другите последици от обездвижване да се повиши тяхното физическо натоварване и закаляване в часовете по физкултура. Да се обхващат повече ученици, включително подходящ дял от освободените от часовете по физическо възпитание в часове по лечебна физкултура. Да се акцентира на здравните теми за значението на физическата активност.
4. С цел правилното физическо развитие да се съблюдава пълноценно и здравословно хранене на подрастващите.
5. С оглед създаване на правилни знания, умения и навици от най - ранна възраст у подрастващите да се подобри тяхното здравно образование, съобразно тяхната възраст и процеса на израстване. Да се търси съдействие на лектори от РЗИ и други специалисти, особено по темите за хранене, физическа активност и други рискови фактори за развитие на хронични незаразни болести.

6. Поради високия социален интерес и голямата опасност за здравето на подрастващия организъм е необходимо да се насочат усилия за организиране на дейности по ограничаване на употребата на тютюневи и никотинови изделия, психоактивни вещества (алкохол, наркотични вещества) и райски газ.

7. Необходимо е също **подобряване на материалната база, съвременно оборудване на спортните бази** в учебните заведения с уреди и пособия, както и обзавеждане на класните стаи и кабинети с **учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста** на учениците.

8. След изготвяне на **анализа на здравословното състояние** на децата и учениците, медицинските специалисти да **запознават с резултатите ръководството на детското/учебното заведение и родителите, като се предложат конкретни инициативи за подобряване на здравословното състояние.**

9. Да се обърне внимание на учениците и родителите за опасността от влошаване на здравословното състояние и пълноценния сън при прекомерно застояване пред компютър, таблет или телефон в ранна възраст и предприемане на мерки за намаляване на „екранното време“.

ПРИЛОЖЕНИЕ:
Табл. 1

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти				
Заболявания и аномалии	Шифър	Брой деца всичко	В това число:	
			0-3 г.	3-7 г.
а	б	1	2	3
Общ брой деца		5599	650	4949
Общо прегледани деца	1	5599	650	4949
Туберкулоза (A15-A19)	2			
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3			
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4			
Захарна болест (диабет) (E10)	5	7		7
Затлъстяване (E65-E68)	6	25	2	23
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	2		2
Неврози (F40-F48)	8			
Специални симптоми и синдроми (заскване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	2		2
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	27		27
Олигофрения (F70-F79)	11	2		2
Детска церебрална парализа (G80)	12	5		5
Епилепсия (G40)	13	6		6
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	3		3
Смущения в зрението (H53)	15	29		29
Слепота и намалено зрение (H54)	16	4		4
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93) в т.ч. Глухота (H90)	17 18	1		1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19			
Хипертонична болест (I10-I15)	20			
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	1		1
Алергичен ринит (J30)	22	5		5
Пневмония (J12-J18)	23	2		2
Хроничен бронхит (J41-J44)	24			
Астма (J45)	25	14		14
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26			
Гастрит и дуоденит (K29)	27	2		2
Абдоминална херния (K40-K46)	28			
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29			
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30			
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	1		1
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	2		2
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34			
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35			
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36			
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	5		5
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	4		4
крипторхизъм (Q53)	39			
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40			
Други	41	22		22
Открити заболявания - всичко	42	171	2	169

Табл. 2

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на учениците, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти					
Заболявания и аномалии	Шифър	Брой ученици всичко	В това число:		
			I клас	VII клас	X клас
а	б	1	2	3	4
Общ брой ученици	0	17971	1397	1377	1624
Общо прегледани ученици	1	17274	1354	1317	1562
Туберкулоза (A15-A19)	2				
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	9		1	
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	3		1	
Захарна болест (диабет) (E10)	5	26	3	5	3
Затлъстяване (E65-E68)	6	291	25	40	28
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	1			
Неврози (F40-F48)	8	2	1		
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	7	1	1	
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	66	12	2	3
Олигофрения (F70-F79)	11	9			2
Детска церебрална парализа (G80)	12	25	2	2	3
Епилепсия (G40)	13	27	3	2	5
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	52	3	3	4
Смущения в зрението (H53)	15	129	19	10	6
Слепота и намалено зрение (H54)	16	3			1
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	2			
в т.ч. Глухота (H90)	18	2			
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1			
Хипертонична болест (I10-I15)	20	9			
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	1			
Алергичен ринит (J30)	22	12	2	1	
Пневмония (J12-J18)	23	1	1		
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	1			
Астма (J45)	25	38	7	3	3
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26				
Гастрит и дуоденит (K29)	27	3		1	
Абдоминална херния (K40-K46)	28				
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29				
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30				
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	2	1		
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32				
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	2			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	12	1		3
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	19			4
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	156	28		1
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	20	1		3
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	11	1	1	1
крипторхизъм (Q53)	39				
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	1			
Други	41	80	5	3	
Открити заболявания - всичко	42	1023	116	76	70
% обхванати ученици с профилактични прегледи:	43	96,12%	96,92%	95,64%	96,18%

Антропометрични данни за децата от област Русе

Част 1

обслужван контингент						
общини и селища	общ брой групи	общ брой деца	от тях на възраст		в това число	
			1-3 г.	3-7 г.	момчета	момичета
област Русе	254	5599	632	4967	2887	2712

Част 2

ръст				
общини и селища	норма	разш. норма	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	4768	626	109	96
общ брой 5599	85,15%	11,18%	1,94%	1,71%

Част 3

телесна маса				
общини и селища	норма	разш. норма	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	4672	672	113	142
общ брой 5599	83,44%	12%	2,01%	2,53%

Антропометрични данни за учениците от област Русе:

Част 1

обслужен контингент						
общини и селища	общ брой паралелки	общ брой ученици	от тях на възраст			
			7 - 14 г.		14 – 18 г.	
			момчета	момичета	момчета	момичета
област Русе	936	17971	5651	5170	3761	3389

Част 2

ръст																
общини и селища	норма				разширена норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
област Русе	4409	4052	2773	2646	820	733	642	496	184	170	73	81	227	191	188	131
Антропометрирани: 17816	24,74 %	22,74 %	15,56 %	14,85 %	4,6 %	4,11 %	3,6 %	2,78 %	1,03 %	0,95 %	0,4 %	0,45 %	1,27 %	1,07 %	1,05 %	0,73 %

Част 3

телесна маса																
общини и селища	норма				разширена норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
област Русе	4193	3866	2722	2535	849	786	545	562	190	201	105	95	408	291	291	177
Антропо метрирани: 17816	23,53 %	21,69 %	15,27 %	14,22 %	4,76 %	4,41 %	3,05 %	3,15 %	1,06 %	1,12 %	0,58 %	0,53 %	2,29 %	1,63 %	1,63 %	0,99 %

Табл. 5

Физическа дееспособност на децата в област Русе

Част 1

Област Русе	общ брой	покрили нормите	% от общия брой
	5599	5420	96,8

Физическа дееспособност на учениците в област Русе

Част 2

Показател	Общ брой ученици	7-14 г.		14-18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой на ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	17427	5225	4736	4014	3461
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	420	76	71	120	154
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	82	39	27	11	5

общ брой ученици: 17971
покрили нормите: 17427 (96,97%)
освободени: 420 (2,33%)

Табл. 6

Диспансерни деца – област Русе 2025 - 2026 г.		
Диагноза	МКБ	БРОЙ
Вроден дефицит на фактор IX	D67	1
Инсулинозависим захарен диабет без усложнения	E10.9	5
Нанизъм, неклассифициран другаде	E34.3	1
Детски аутизъм	F84.0	15

Нарушение на активността и вниманието	F90.0	1
Детска спинална мускулна атрофия, I тип	G12	1
Други наследствени мускулни атрофии	G12.1	1
Локализирана (фокална)(парциална) идиопатична епилепсия и епилептични синдроми с тонично-клоничини припадъци с фокално начало	G40.0	1
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	3
Спастична церебрална парализа	G80.0	3
Спастична диплегия	G80.1	1
Друга детска церебрална парализа	G80.8	1
Хидроцефалия	G91.0	1
Слепота на двете очи	H54.0	1
Аортна (клапна) стеноза	I35	1
Други сезонни алергични ринити	J30.2	1
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	10
Юношески ревматоиден артрит	M08.0	1
Камък в бъбрека	N20.0	2
Междукамерен септален дефект	Q21.0	1
Други уточнени аномалии на сърцето	Q24.8	1
Вроден мегауретер	Q62.2	1
	сумарно:	54

общ брой диспансерни: 54
общ брой деца: 5599

Табл. 7

Диспансерни ученици - област 2025-26 г.					
Диагноза	МКБ	7- 14 г.		14-18 г.	
		м	ж	м	ж
Ретроперитонеум	C48.0			1	
Злокачествено новообразувание на окото - неуточнена част окото	C69.9	1			
Злокачествено новообразувание на темпоралния лоб жлеза	C71.2			1	
Злокачествено новообразувание-гръден кош	C76.1	1	1		
Болест на Von Willebrand	D68		1		
Алергична пурпура	D69			1	
Други уточнени видове хипотиреоидизъм	E03.8	1			
Нетоксична гуша, неуточнена	E04.9		1		
Автоимунен тиреоидит	E06.3		1		1
Инсулинозависим захарен диабет без усложнения	E10.9	10	3	2	10
Адреногенитални разстройства	E25		1		
Фобийни тревожни разстройства	F40			1	
Генерализирани разстройства в развитието	F84.0	57	19	17	10
Нарушение на активността и вниманието	F90.0	2			
Други поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството	F98	2			

Локализирана (фокална)(парциална) идиопатична епилепсия и епилептични синдроми с тонично-клоничини припадъци с фокално начало	G40.0	9	5	6	2
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	3	5	3	2
Малки припадъци [petit mal], без припадъци grand mal, неуточнена	G40.7			1	
Мускулна дистрофия	G71.0			1	
Спастична церебрална парализа	G80.0	13	8	9	3
Спастична диплегия	G80.1	2	1	2	1
Друга детска церебрална парализа	G80.8	1	1		1
Атрофия на зрителния нерв	H47.2		1		
Намалено зрение на двете очи	H54.2	6	5		
Намаление на зрението на едното око	H54.5	1			
Двустранна кондуктивна (проводна) загуба на слуха	H90	1			
Двустранна невросензорна загуба на слуха	H90.3	1			2
Ревматичен миокардит	I09			1	
Есенциална (първична) хипертония	I10	1		2	1
Хипертонична болест на сърцето	I11				1
Други сезонни алергични ринити	J30.2	2	2		
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	15	12	11	5
Неалергична астма	J45.1	2	3		
Болест на Chrope на тънкото черво	K50.0		1		1
Пиогенен артрит	M00				1
Други юнушески артрити	M08.8			1	
Други форми на вродена хидроцефалия	Q03.8	1	1		
Общ артериален трункус	Q20.0				1
Междукамерен септален дефект	Q21.0		2		
Междупредсърден септален дефект	Q21.1		1	1	
Тетралогия на Фалот	Q21.3		1		
Стеноза на аортната клапа	Q23		1		
Атрезия на хранопровода без трахеоезофагеална фистула	Q39				1
Вроден мегауретер	Q62.2	1			
Трозомия 18, мейотично неразделяне	Q91.0	2	2		
Последици от вътречерепна травма	T90.5			1	
	сумарно:	135	79	62	43

общ брой диспансерни: 319
общ брой ученици: 17971